

Katja Bernik: Ustvarjalna moč šibkosti

Kritika predstave Leje Jurišić in Hanna Sybille Müller **Skrito/Šibkost**

"Leja in Sybille v predstavi razgalita sebe, svoji osebnosti, vržeta vse karte na mizo in dopustita šibkost za vir svoje ustvarjalnosti."

Skrito/Šibkost je plesni duet Leje Jurišić in Hanne Sybille Müller, ki sta ga premierno prikazali na letošnjem festivalu Mesto žensk. Predstavlja prvi del večletnega skupnega projekta z naslovom Šibke točke.

Predstava se začne v skitem – v temi. Slišimo, da plesalki hodita po prostoru, vendar ju ne vidimo. Skriti sta našim očem, toda njuni koraki so odločni in prav nič šibki. Tudi ko ju zagledamo, nista čisto nič sramežljivi. Ne ozirajoč se na občinstvo, se začneta pogovarjati, kot na vaji pri eksperimentiranju s telesom, odkrivanju novih gibov in ozaveščanju občutkov, ki jih ta telesna stanja vzbujajo. Sybille zanima, kakšen občutek ima Leja, če stoji z dvignjenima rokama. Ali ji to daje občutek moči, se ji zdi to močna poza? Leja poizkusi in ji odgovori, da ima bolj občutek, da je utrujena.

Kasneje Sybille pojasni o čem premišljuje in od kje izvira to vprašanje. Pove zgodbo o ženski, o nekem slavnem idolu, ki je stala z v zrak dvignjenima rokama in vsi ljudje so jo gledali. Njena poza je izražala moč, trdnost in stabilnost, toda hkrati je to poza, ki utruja. Ali je torej moč utrujajoča? In čeprav je ta položaj na videz močan, ženska obenem gleda v tla in s tem izraža svojo tradicionalno žensko skromnost, šibkost in sramežljivost. Ali je večna usoda ženske, da svoje moči ne more/ne sme/ne upa odkrito pokazati? Je moč moška, ženska ali človeška? Kaj daje nekemu človeku (pre)moč? Mogoče to, da je večji, da je bolj agresiven in da ima primerno orožje. Vse to plesalki prepletata v svojih gibih. V nekem trenutku Sybille prekrije Lejo, v drugem Leja strelja na Sybille. Potem pa se obe spustita v silovito utrujajoče zvijanje teles in zadihani obstaneta pred občinstvom. Katera je zmagala? Nobena. Obe sta enako šibki.

Predstava torej zastavlja vprašanja, kdo je šibek in kdo močan. Ter kako svetu

pokazati, da si močan in mu prikriti svojo resnično šibkost. Kako vztrajati, ko bi se najraje stisnil vase in se skrnil. In zakaj si ne priznati, da si šibek. Leja in Sybille v predstavi porušita ta tabu. Razgalita sebe, svoji osebnosti, vržeta vse karte na mizo in dopustita šibkost za vir svoje ustvarjalnosti. V določenih trenutkih sta plesalki, vsaka s svojim načinom gibanja in svojim gibajočim telesom. Medtem ko je Leja mehkejša, bolj prefinjena in daje prednost zvijanju ter krožnim gibom, je Sybille bolj direktna, s tršimi, odsekanimi gibi. V drugih trenutkih pa sta samo ženski, tako različni kot njuno gibanje, ena oblečena v rdeč, druga v siv plašč. Toda imata skupen cilj – razkriti človekovo šibkost kot eksistencialni problem, ki obstaja, ki ga ne moremo kar trmasto pozabiti in ki je morda manj strašen, če si ga odkrito priznamo, ga konkretiziramo, ponazorimo z gibi.

Avtorici predstave odgovore iščeta preko govornega, idejnega in gibalnega dialoga. Raziskujeta, kaj je vzrok in kaj posledica ter kako bosta reagirali ena na drugo. Hkrati pa se igrata in želita zabavati tudi gledalce. Spogledujeta se z njimi in jim pokažeta, da vesta, da so tu. Zanje sta pripravili tudi zabavni program – čarovnije z žogico skokico. Ta prizor močno izstopa iz konteksta predstave. Prej plesalki vodita nek skupen dialog, toda vsaka zase, s svojim telesom in gibalnim načinom. Tu pa postaneta ekipa. Skupaj se obrneta proti publiku in se prvič direktno soočita z njo. Postaneta kolega, zaveznika, ki sta združila moči in nagovorila drugim pol – občinstvo. In občinstvo je zadovoljno, navdušeno, počaščeno. Zahvalo za trud in pozornost jima izkaže s smehom.

Na splošno so njuni gibi preprosti, človeški in odražajo moč, nemoč, zmedenost. To se kaže v različnih načinih artikulacije giba – mehko, ostro, odsekano, tekoče, staccato, eksplozivno, opotekajoče, utrujeno, prekipevajoče... Plesalki gibalno ne komplicirata, ampak se posvečata preprostim gibom, ki delujejo spontano in izvirno. Predstava ne želi učinkovati z nenavadnimi gibi, napornimi tehnikami ali zapletenimi kompozicijami, temveč s preprostim, celo vsakdanjim gibanjem kot je hoja, skakanje, zvijanje in plazenje po tleh, ki pa je domiselno uporabljeno. Tudi zvočno je predstava preprosta, saj glasba ni v ospredju, ampak v zvočni podobi prevladujejo zvoki telesa v

gibanju, topotanje stopal, pogovori, dihanje. Glasba je torej reakcija na akcijo.

Predstava Skrito/Šibkost na prvi pogled deluje lahkotno, vendar obravnava pomembne eksistencialne teme in odpira pomenljiva vprašanja. Kajti človek si vedno želi biti močan, toda prav šibkost je tista, ki nas pogosto sili k razmišljanju in odločitvam za spremembe, ki bi nas pripeljale do moči.

Katja Bernik